

Stan i ruch naturalny ludności w województwie kujawsko-pomorskim w 2023 r.

27.05.2024 r.

 2,9%

Wzrostu liczby ludności w wieku 65 lat i więcej w odniesieniu do 2022 r.

W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim zmiany w stanie i strukturze ludności względem roku poprzedniego, jak i te prognozowane do 2060 r. świadczą o zmniejszaniu się liczby ludności i starzeniu się społeczeństwa. Na przestrzeni ostatnich lat notowano rok do roku zwiększenie się wartości współczynnika starości demograficznej, czy też średniego wieku mieszkańców. W kolejnych latach przewiduje się dalsze ich wzrosty.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim zamieszkiwało 1996,0 tys. osób, tj. 5,3% ogólnej liczby ludności Polski. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się o 0,5%, tj. o 10,9 tys. osób (to w przybliżeniu liczba ludności miasta Mogilno). W Polsce spadek był mniejszy (o 0,3%). Wyniki „Prognozy ludności na lata 2023–2060”^a wskazują, że na koniec 2040 r. w województwie będzie mieszkać o 175,1 tys. osób mniej (o 8,8%), a na koniec 2060 r. o blisko 460 tys. osób mniej (o 22,9%) niż w 2023 r. (w Polsce odpowiednio o 6,3% mniej i o 17,8% mniej).

Kobiety stanowią większość wśród mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Na koniec 2023 r. w województwie, podobnie jak w roku poprzednim i jak w Polsce, przypadało średnio 107 kobiet na 100 mężczyzn. Wyniki prognozy wskazują, że zarówno w 2040 r., jak i w 2060 r. będzie to średnio 108 kobiet na 100 mężczyzn.

Tablica 1. Liczba ludności
Stan na 31 grudnia

Wyszczególnienie	2000	2020	2022	2023	2040 ^a	2060 ^a
	w tys.					
Ogółem	2067,8	2031,6	2006,9	1996,0	1820,9	1539,9
Mężczyźni	999,1	983,5	971,0	965,4	875,0	741,5
Kobiety	1068,7	1048,0	1035,8	1030,6	945,9	798,3

^a Dane statystyczne prognozowane.

Większa część ludności województwa kujawsko-pomorskiego, podobnie jak w Polsce, mieszka w miastach. W 2023 r. wskaźnik urbanizacji wyniósł 57,9% (w Polsce 59,5%). Od 2000 r. wartość tego wskaźnika w województwie była w każdym kolejnym roku niższa niż w roku poprzednim. W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. zmniejszyła się o 0,2 p. proc. (w Polsce spadek o 0,1 p. proc.).

W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim przypadało 111 osób na 1 km² (w Polsce 120 osób na 1 km²). W miastach było to średnio 1365 osób na 1 km², a na wsiach 49 osób na 1 km²

^a Dane prognozowane pochodzą z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) dostępnej w Portalu Informacyjnym GUS pod linkiem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>.

W 2023 r. względem 2022 r. w województwie kujawsko-pomorskim ubyło 10,9 tys. osób mieszkańców w miastach, a na wsiach odnotowano nieznaczny wzrost (o 49 osób).

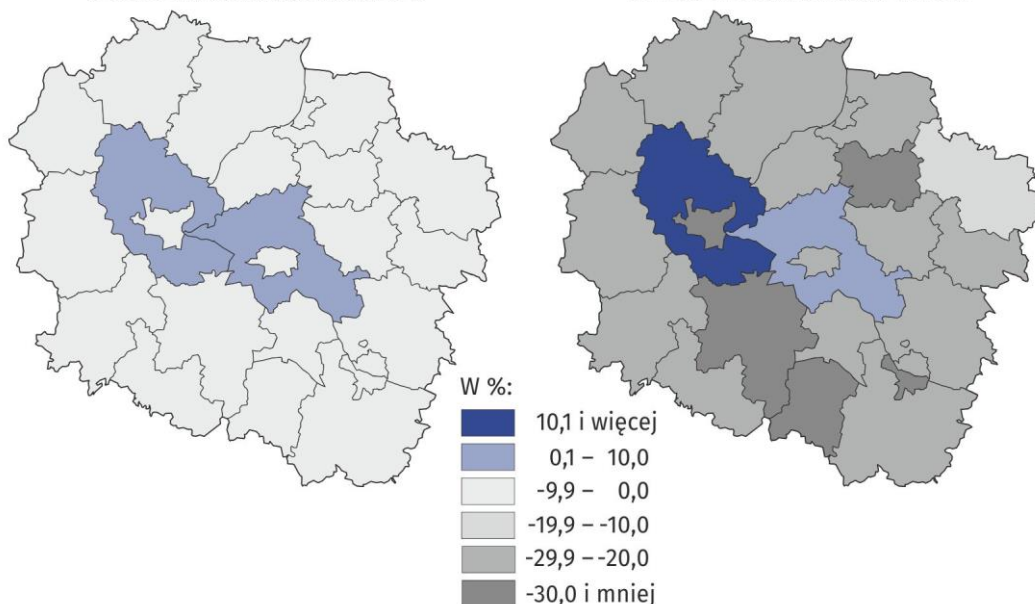
W województwie znajdują się obszary zaludniające się, do których zaliczają się chociażby te zlokalizowane wokół obu stolic, tj. Bydgoszczy i Torunia, jak i obszary wyludniające się, które są położone głównie w południowej części województwa.

Mapa 1. Zmiana liczby ludności w 2023 r. w stosunku do 2022 r. oraz prognozowana zmiana liczby ludności w 2060 r. w stosunku do 2023 r.

Stan na 31 grudnia

w 2023 r. w stosunku do 2022 r.

w 2060 r. w stosunku do 2023 r.

Wyniki prognozy ludności do 2060 r. wskazują, że proces starzenia się ludności województwa kujawsko-pomorskiego będzie postępował

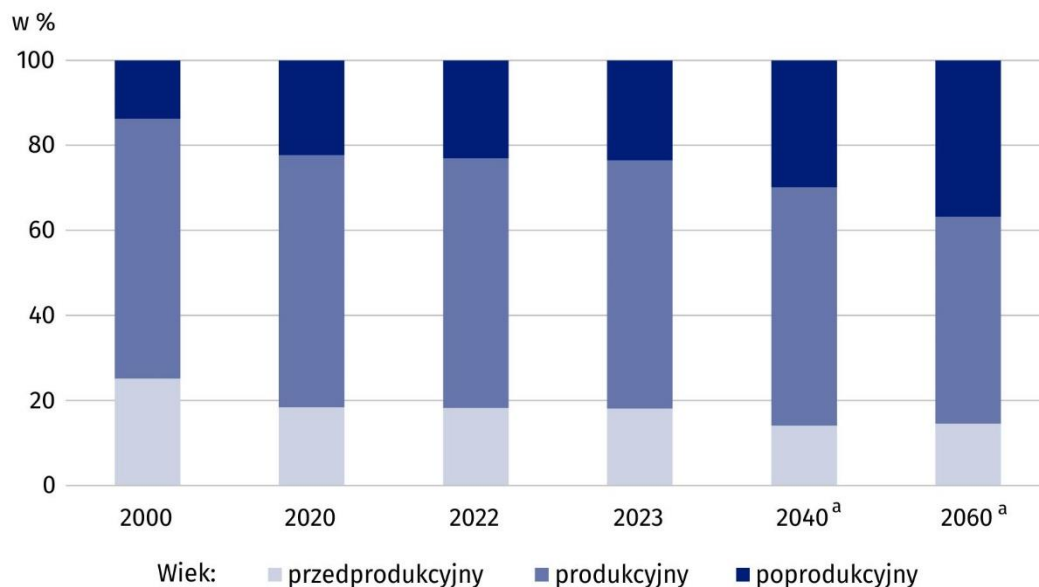
W 2023 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w obu stolicach województwa kujawsko-pomorskiego nastąpił spadek liczby ludności – w Bydgoszczy ubyło 3,6 tys. mieszkańców, a w Toruniu 0,9 tys. osób. Ze wszystkich powiatów i miast na prawach powiatu liczba ludności wzrosła jedynie w powiatach bydgoskim (o 1,5 tys. osób) i toruńskim (o 0,7 tys. osób). Wyniki prognozy wskazują na pogłębienie obserwowanej sytuacji. Przewiduje się, że zarówno w 2040 r., jak i w 2060 r. przyrost liczby ludności dotyczył będzie jedynie tych dwóch powiatów w województwie. Według prognozy w 2060 r. w powiecie bydgoskim ma mieszkać o 13,2 tys. osób więcej, a w powiecie toruńskim o 11,0 tys. osób więcej niż w 2023 r. W obu stolicach wyniki prognozy wskazują na spadek liczby ludności odpowiednio – w Bydgoszczy o 107,0 tys. osób, a w Toruniu o 47,9 tys. osób.

Spółeczeństwo województwa kujawsko-pomorskiego starzeje się. Wskazują na to zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku zwłaszcza te, dotyczące udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni – 65 lat i więcej). Według stanu na koniec 2023 r. zbiorowość ta liczyła 471,9 tys. osób, tj. 23,6% ogółu ludności w województwie. W ciągu ostatniego roku grupa ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się o 8,1 tys. osób, a jej udział w ogólnej licznie ludności wzrósł o 0,5 p. proc. Wyniki prognozy wskazują, że liczba ludności w tej grupie wieku zmniejszy się w województwie o 95,0 tys. osób do 566,9 tys. osób w 2060 r. Natomiast udział w ogólnej liczbie ludności województwa ma wzrosnąć do 29,9% w 2040 r. i do 36,8% w 2060 r.

W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim mediana wieku (wiek środkowy) mieszkańców wyniósł 43,2 lata (dla mężczyzn – 41,5 lat, dla kobiet – 44,9 lat). Dla porównania w 2060 r. prognozowany wiek środkowy ma zwiększyć się do 51,4 lat (dla mężczyzn do 49,1 lat, a dla kobiet do 53,8 lat)

Wykres 1. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

Stan na 31 grudnia

^a Dane statystyczne prognozowane.

Określeniu relacji między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności służy współczynnik obciążenia demograficznego, który obrazuje liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Współczynnik obciążenia w województwie kujawsko-pomorskim wzrasta rokrocznie od 2010 r. W 2023 r. przypadało 71,6 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Według prognozy wartość współczynnika zwiększy się w 2040 r. do 78,6, a w 2060 r. osiągnie 105,9.

Najczęściej stosowaną miarą w ocenie procesu starzenia się społeczeństwa jest współczynnik starości demograficznej określający udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności. Jego wartość w województwie kujawsko-pomorskim zwiększa się rok do roku od 2011 r. W 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 0,6 p. proc. (taki sam wzrost w Polsce – do 20,1%). Prognozuje się, że względem 2023 r. wartość omawianego współczynnika ma wzrosnąć o 5,6 p. proc. w końcu 2040 r. i o 13,6 p. proc. w końcu 2060 r.

Natomiast liczba ludności w wieku 65 lat i więcej w województwie w porównaniu z 2022 r. zwiększyła się o 11,3 tys. osób (do 403,9 tys. osób). Prognozuje się, że w końcu 2060 r. wzrośnie do 520,7 tys. (wzrost w porównaniu z 2023 r. o 28,9%).

Tablica 2. Współczynnik starości demograficznej

Stan na 31 grudnia

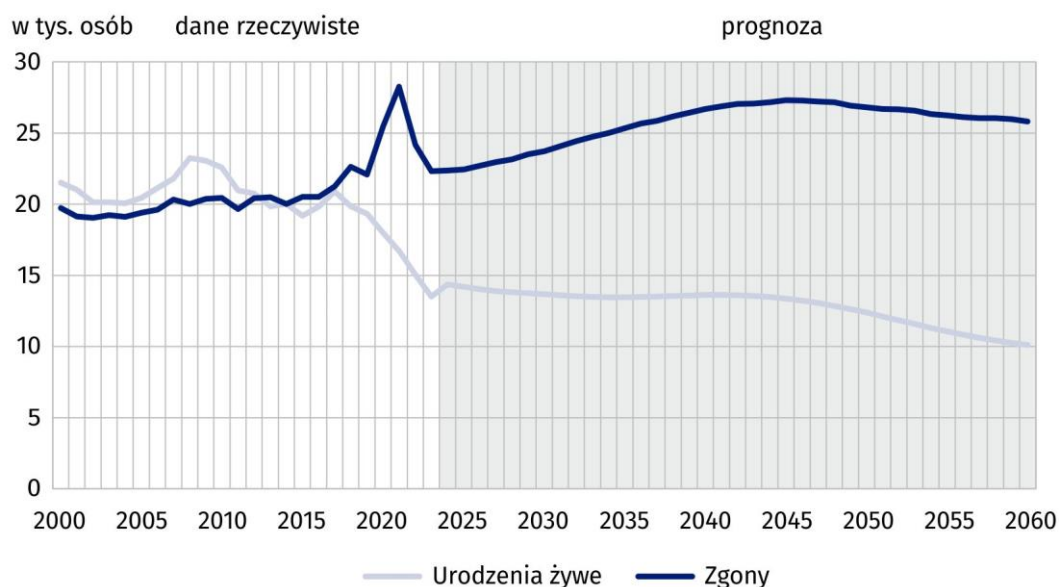
Wyszczególnienie	2000	2020	2022	2023	2040 ^a	2060 ^a
	w %					
Ogółem	11,5	18,4	19,6	20,2	25,8	33,8
Mężczyźni	9,0	15,3	16,3	17,0	22,1	30,0
Kobiety	13,9	21,4	22,6	23,3	29,2	37,4

^a Dane statystyczne prognozowane.

Skalę starzenia się społeczeństwa określa też indeks starości, wyrażający relację liczby osób w wieku 65 lat i więcej do liczby osób w wieku 0-14 lat. W województwie kujawsko-pomorskim w ostatnich latach jego wartość wzrasta. W końcu 2023 r. wyniosła 137 osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku 0-14 lat, wobec 128 osób w 2022 r. Oznacza to, że w 2023 r. na 100 wnuczków przypadało średnio więcej dziadków niż w roku poprzednim, a w kolejnych latach przewidywany jest dalszy wzrost wartości indeksu starości. Wyniki

prognozy wskazują, że w 2040 r. 223 osoby w wieku 65 lat i więcej będą przypadają na 100 osób w wieku 0-14 lat, a w 2060 r. 285 osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku 0-14 lat.

Wykres 2. Ruch naturalny ludności

W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano 13,5 tys. urodzeń żywych (6,8 tys. chłopców i 6,7 tys. dziewczynek), tj. o 1,5 tys. osób mniej niż w 2022 r. Więcej dzieci urodziło się w miastach, gdzie zarejestrowano 55,1% wszystkich urodzeń żywych (w roku poprzednim 55,9%). Współczynnik urodzeń żywych w omawianym roku wyniósł 6,76 i był niższy niż notowany rok wcześniej (7,49). Dla porównania w Polsce w 2023 r. wyniósł 7,23 urodzenia żywe na 1000 ludności.

W 2023 r. liczba urodzeń w województwie kujawsko-pomorskim była niższa od liczby zgonów. Tych ostatnich, zarejestrowano 22,3 tys., tj. o 1,9 tys. mniej niż w roku poprzednim. Ze wszystkich osób zmarłych ponad połowę stanowili mężczyźni (51,5%). Większość zgonów, tj. 63,1% ogólnej ich liczby, zarejestrowano miastach. Ogólny współczynnik zgonów wyniósł w 2023 r. w województwie 11,15 (w Polsce 10,85), podczas gdy rok wcześniej – 12,02.

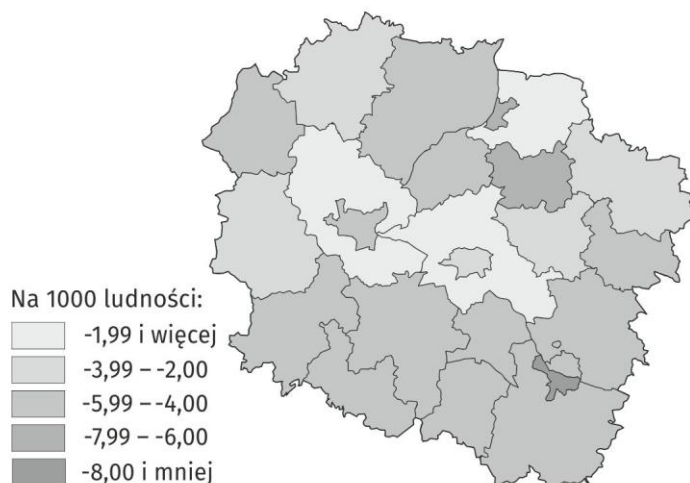
Nieprzerwanie od 2015 r. relacje między urodzeniami i zgonami w województwie kujawsko-pomorskim wskazują na ujemny przyrost naturalny. W 2023 r. różnica między liczbą urodzeń i zgonów wyniosła minus 8,8 tys. osób, a współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł minus 4,40 osób na 1000 ludności (w Polsce minus 3,62 osoby na 1000 ludności).

Według prognozy, w województwie kujawsko-pomorskim w każdym kolejnym roku do 2060 r. będzie utrzymywał się ujemny przyrost naturalny. Do 2060 r. jedynie w latach 2035-2041 prognozowany jest wzrost liczby urodzeń rok do roku. Natomiast prognozowana liczba zgonów do 2045 r. oraz w 2058 r. rok do roku ma wzrastać, w pozostałych latach mają występować spadki.

W żadnym powiecie, ani w żadnym mieście na prawach powiatu w województwie kujawsko-pomorskim w 2023 r., podobnie jak w roku poprzednim, nie odnotowano dodatniego przyrostu naturalnego. Dla porównania zaledwie 15 lat temu dodatni przyrost naturalny wystąpił w 17 z 19 powiatów i w 2 z 4 miast na prawach powiatu. Wyniki prognozy ludności wskazują, że od 2023 r. w każdym, kolejnym roku do 2060 r. we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu będzie notowana nadwyżka zgonów nad urodzeniami.

W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim w porównaniu z poprzednim rokiem liczba urodzeń żywych spadła o 10,2%, a liczba zgonów o 7,7%

Mapa 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2023 r.

W 2023 r. najwyższą wartość współczynnika przyrostu naturalnego odnotowano w powiecie bydgoskim (minus 0,62 osoby na 1000 ludności), a najniższą w mieście na prawach powiatu Włocławek (minus 8,99 osób na 1000 ludności). W obu miastach wojewódzkich wartość omawianego współczynnika ukształtowała się na poziomie – w Toruniu minus 3,62 osoby na 1000 ludności, a w Bydgoszczy minus 5,94 osoby na 1000 ludności.

Na ruch naturalny ludności wpływ ma również liczba zawieranych małżeństw oraz orzeczonych rozwodów. W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim zawarto 7,6 tys. małżeństw, tj. o 6,9% mniej niż w roku poprzednim. Spadek rok do roku odnotowano zarówno w miastach (o 7,8%), jak i na wsiach (o 5,4%). Większość małżeństw zawarto w miastach (59,9%). W omawianym roku w przeliczeniu na 1000 ludności przypadło w województwie 3,77 zawartych małżeństw (w roku poprzednim 4,03 małżeństw na 1000 ludności). W Polsce było to 3,87 małżeństw na 1000 ludności. Na przestrzeni ostatnich lat podwyższał się wiek nowożeńców zawierających związek małżeński po raz pierwszy. W 2023 r. średni wiek kawalerów zawierających związek małżeński wynosił 30,1 lat, a panien 27,9 lat (w roku poprzednim było to odpowiednio 30,0 lat i 27,8 lat).

Względem roku poprzedniego spadła (o 6,5%) w województwie kujawsko-pomorskim liczba orzeczonych rozwodów. W 2023 r. orzeczono ich 3,3 tys. Były to w większości (66,1%) prawomocnie orzeczone rozwody wniesione z powództwa żony. Większość par w 2023 r. rozwiodło się w miastach (65,1% wszystkich orzeczonych rozwodów). Średnio w omawianym roku przypadło 1,6 rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności (w roku poprzednim 1,7 rozwodów na 1000 ludności). Najwięcej małżeństw, tj. nieco ponad 1/5, rozwiodło się będąc w momencie wniesienia powództwa w wieku 40-44 lat. W ostatnich latach spada liczba prawomocnie orzeczonych separacji. W 2023 r. odnotowano ich w województwie 31, tj. o 24,4% mniej niż w 2022 r.

Obok ujemnego przyrostu naturalnego, na spadek liczby ludności w 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w latach poprzednich, wpływ miało także ujemne saldo migracji na pobyt stały. W 2023 r. odpływ migracyjny mieszkańców województwa był większy niż napływ o 2,0 tys. osób (w tym 52,5% dotyczył kobiet). W roku poprzednim było to minus 1,8 tys. osób. Saldo migracji na pobyt stały w 2023 r. w miastach województwa wyniosło minus 4,4 tys. osób, a na wsiach było dodatnie i wyniosło 2,4 tys. osób. Według wyników prognozy w 2060 r. w wyniku migracji liczba mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego zwiększy się o 1,0 tys. osób.

W 2023 r. tylko w 13 ze 144 gmin w województwie kujawsko-pomorskim przyrost naturalny był dodatni. Najwyższą wartość współczynnika naturalnego odnotowano w gminie wiejskiej Obrowo (3,47 osoby na 1000 ludności)

W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim 1/3 rozwodów została orzeczona prawomocnie w miastach wojewódzkich, tj. w Bydgoszczy i w Toruniu

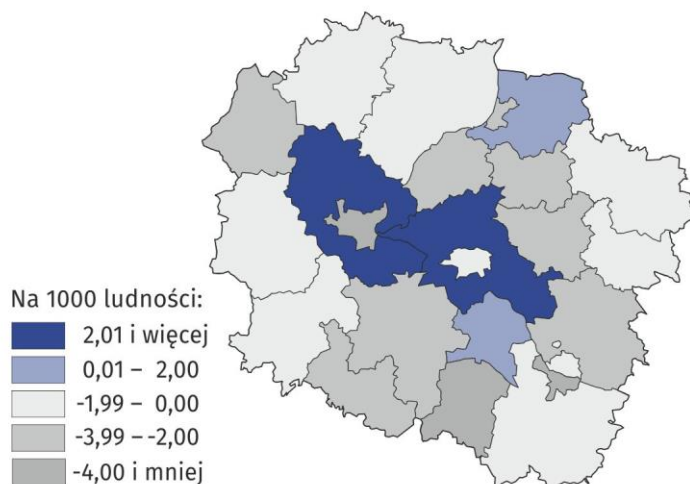
W 2023 r. mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego najczęściej emigrowali do Wielkiej Brytanii i Niemiec (odpowiednio 37,5% i 28,6% wszystkich migracji zagranicznych). Natomiast najczęściej imigrowano na stałe z zagranicy do województwa kujawsko-pomorskiego z Ukrainy i Wielkiej Brytanii (odpowiednio 23,2% i 22,9% wszystkich przybywających)

Tablica 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały
Stan na 31 grudnia

Wyszczególnienie	2000	2020	2022	2023	2040 ^a	2060 ^a
	w tys.					
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	-0,4	-2,1	-1,7	-2,1	-0,8	0,2
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,7	0,1	-0,1	0,1	0,7	0,9

a Dane statystyczne prognozowane.

Mapa 3. Saldo migracji na 1000 ludności w 2023 r.

W 2023 r. w 43 gminach, tj. w 29,9% wszystkich gmin w województwie kujawsko-pomorskim ogólne saldo migracji było dodatnie. Najwyższą jego wartość odnotowano w gminie wiejskiej Osielsko (32,39 osoby na 1000 ludności)

W 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w latach wcześniejszych, liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie, stąd ogólne saldo migracji na pobyt stały było ujemne i wyniosło minus 1,01 osoby w przeliczeniu na 1000 ludności (w Polsce 0,18 osoby).

Spośród powiatów i miast na prawach powiatu w 2023 r. wartość dodatnia współczynnika ogólnej migracji wystąpiła jedynie w 4 powiatach. Najwyższą odnotowano w powiecie bydgoskim (12,97 osób na 1000 ludności), a najniższą w powiecie radziejowskim (minus 5,24 osoby na 1000 ludności). W obu stolicach województwa saldo migracji stałej na 1000 ludności wyniosło odpowiednio minus 1,93 osoby w Toruniu i minus 4,81 osób w Bydgoszczy.

Według wyników prognozy jedynymi powiatami, w których we wszystkich kolejnych latach do 2060 r. przewiduje się dodatnie wartości ogólnego salda migracji są 4 powiaty, tj. aleksandrowski, bydgoski, toruński i włocławski.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Bydgoszczy
Dyrektor dr Wiesława Gierańczyk
Tel: 52 366 93 90

Rozpowszechnianie:
Zespół do spraw obsługi mediów
Tel: 539 671 457, 532 457 701

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel: 539 671 457
e-mail: media_USBdg@stat.gov.pl

- bydgoszcz.stat.gov.pl
- [@BYDGOSZCZ_STAT](https://twitter.com/BYDGOSZCZ_STAT)
- [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)
- [gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)
- [glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)
- [glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego 2024](#)
[Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2023](#)
[Prognoza ludności na lata 2023-2060](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)
[Baza Demografia](#)
[Dziedzinowe Bazy Wiedzy](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ludność](#)
[Prognoza ludności](#)
[Mediana wieku](#)
[Przyrost naturalny ludności](#)
[Urodzenie żywe](#)
[Zgon](#)
[Małżeństwo](#)
[Rozwód](#)
[Emigracja](#)
[Imigracja](#)
[Saldo migracji na pobyt stały](#)
[Saldo migracji wewnętrznych](#)
[Saldo migracji zagranicznych](#)